

RESPOSTES

Les sectes aprofiten qualsevol escletxa per captar un nou adepte i establir una perversa relació de dependència. A poc a poc, aquestes organitzacions parasitàries aconsegueixen rendir voluntats. Ara els gurus han canviat les túniques rituals per les tauletes electròniques i grans convencions en hotels.

Miguel Perlado

Qui és

Especialista a tractar l'abús psicològic

Activitat

Alliberar víctimes de les sectes

Text Susana Alcaide

Seguir un líder sense qüestionar-li res, amb una obediència cega a la recerca del nirvana promès. Jihadisme, sí, però també els seguidors de teràpies bioenergètiques que busquen la vibració del món o netejadors del karma. La relació explotadora, enganyosa i perversa és el que configura una secta. Avui porten corbata i fan servir l'última tecnologia: els gurus han deixat enrere les túniques, però la voracitat i la manipulació són les mateixes.

Què es considera una secta?

Un moviment sectari és tot aquell que exhibeix una devoció dels seus membres molt intensa i que va en augment. És un moviment que està liderat per un guru autoproclamat carismàtic amb una estructura piramidal i jeràrquica. En la dinàmica d'atracció i manteniment dels membres fan servir tècniques de manipulació o control de la personalitat, amb la conseqüència d'una dependència patològica dels adeptes en una proporció significativa.

Aquesta proporció és el que diferencia una secta d'una organització com l'exèrcit o l'església catòlica?

Correcte, un dels indicadors és la dependència patològica excessiva en una part significativa del membres, però el segon tret característic i diferenciador és com s'estructura el grup i com funciona. Si l'estructura t'adreça a integrar-hi més quantitat de gent tan sols per atreure'n i fer el grup més i més gran, hi ha un problema. Si a més a més són grups on no pot haver-hi crítica, les defeccions no són possibles, qualsevol sortida és impensable... doncs tenim més elements que es van sumant al que considerem una dinàmica de sectarisme.

Hi ha gaires sectes, a Catalunya?

Hi tenim uns 100 grups ben establerts, però les xifres de persones sempre són aproximacions, perquè els grups distorsionen els números, no es deixen investigar. L'impacte social del fenomen se situa al voltant d'un 0,9% de la població, però és una estimació a la baixa. La dificultat és com identifiquem el cas prototípic, perquè és un ampli ventall. Estem parlant de gent que passa temps amb

el grup, però no en contactes esporàdics o inicials, perquè llavors la població augmentaria moltíssim. I amb això les sectes també hi juguen... "Si fóssim una secta tothom que vingés aquí hi quedaria atrapat, no?", diuen. Això és mentida, són una empresa que funciona a nivell comercial i saben que hi ha un 15% de les persones que s'hi acosten que picotejaran i no s'hi quedaran, i ja els interessa, perquè seran els venedors de les seves bondats. Això ho trobem en cursos de memòria ràpida, *coaching*, teràpies... Les propostes són variades i pul·lulen al nostre voltant de manera encoberta.

Hi ha negoci, en les sectes?

Les sectes són polièdriques i toquen tots els pals. Tenen una part pseudo-espiritual transformadora que és la que més atrapa, perquè en un moment de vulnerabilitat t'ofereixen una cosa irresistible: un grup, una tasca comuna, et diuen que saps fer certes coses i que podries fer la pàgina web... sents que ningú et controla i que tots són iguals... Avui la seva presentació no és tan jeràrquica, és més en xarxa, i llavors tu entres per una porta i controles, no passa res, ningú

et diu què has de fer. Però que curiós, s'obren tres portes més, i hi entres... Són escenaris perfectament calculats per tenir la sensació de control del procés, però en realitat no controles res, t'estan posant les portes a la distància justa perquè obris la següent i creguis que ho fas per voluntat pròpia. Una sèrie de decisions petites que no te n'adones però que generen un gran canvi. Per exemple, a Catalunya hi ha un grup que es va desarticlar a Rússia fa uns anys que es diu Ashram Shambala. Aquí tenen diverses persones que fan activitats encobertes que, en principi, no tenen a veure amb això, com ara immobiliàries, saunes o noies que fan vídeos eròtics per internet... s'han diversificat moltíssim. També tenen portes d'entrada col·laterals, com espais de *coaching*, de ioga, bioenergies, centres per empoderar la dona... tot són tapadores. Les ramificacions són brutals, perquè canvien de nom constantment.

Ha canviat el tipus de sectes?

Han canviat en els formats i les maneres de presentar-se, però el fons, les tecles i els ressorts que toquen, continuen sent els mateixos: les vul-

nerabilitats individuals, l'aïllament, la solitud. Formar part d'un col·lectiu que té un projecte comú euforitza les persones. Ara aparentment no són tan religioses i tan espirituals, però al final les seves propostes de transformació tenen una certa fortor pseudo-espiritual. Hi podem trobar des de *coaching* fins a bioenergies curatives que en el rerefons tenen una posada en escena que exigeix als membres una devoció quasi espiritual.

loga, budisme, coaching... no t'esperes que puguin tenir un component sectari.

No és la doctrina, és l'estil de relació que es desenvolupa. Un vincle personal que et sedueix, t'atrapa i et xucla el cervell. Una senyora pot començar a fer ioga perquè el seu metge li diu que li anirà molt bé per a l'esquena i va a un centre... Al cap de tres anys ja no està fent ioga, sinó que està fregant els vàters del guru tot dient que això li purifica el karma. La pregunta és: Què ha passat entremig? Doncs que eclipsen el teu esperit crític i tu acabes pensant i dient que allò és un pas necessari per evolucionar espiritualment. Es justifica l'explotació sota un pretext espiritual. El ioga o una teràpia... són l'ham, i això va canviant. Als 60 era el programa politico-social, als 70 els extraterrestres, als 80 les energies i ara la *new age* i tot el que té a veure amb aquest ampli calaix de sastre... El problema no són els cristalls o el ioga, això només és l'ham.

Quin és el perfil de persona que pot caure en una secta?

Habitualment persones de bona pasta, de bon cor, que es desviuen pels altres, que s'impliquen en una tasca a pinyó fix, que són intel·ligents, gent normal, en un ampli sentit de la paraula: vostè, jo, el veí... No els interessa la gent problemàtica o els psicòpates, perquè els porten problemes i necessiten gent que sigui fàcilment conduïda.

És maltractament psicològic?

Sí, i a més a més les bufetades espirituals que et donen et fan creure que són pel teu propi bé. I tu les hauràs d'aguantar perquè et faran més fort. És treballar el desarrelament, anul·lar l'ego, i acabes tolerant el mal tracte. És una relació molt tòxica. Sota un gran somriure, això sí. Quin és el punt d'en-

trada? Doncs una crisi, i d'aquestes en tenim tots en algun moment.

Amb unes relacions socials més fortes s'evitarien les sectes o són un fet inevitable?

És inherent a la condició humana. El fet de dominar l'altre em fa més fort, més potent i més poderós. Ho podem veure a nivell macro en dinàmiques institucionals i socials i a nivell micro en una secta. Una persona s'erigeix en posseïdor d'un do o d'un talent o capacitat superior que la resta no entenem i... et diu que et donarà les eines per entendre-ho sempre que obeeixis, que siguis submís, no diguis

ni piu i ho acceptis tot.

El jihadisme és una secta?

Té molts ressorts que funcionen com una secta, i de fet el sistema d'atracció i adoctrinament té molts punts en comú. El que passa és que hi ha diferències innegables: tot el que té a veure amb la violència física o l'ús d'armes és un tret diferencial. També n'hi ha d'altres, com el tipus d'organització o lideratge.

Com es lluita contra una secta?

La pregunta que cal fer-se és com podem ajudar la gent perquè tingui més

Les sectes tanquen la ment, la restricció de mires porta al radicalisme i al fanatisme, i aquest és el punt frontissa que uneix el jihadisme amb una secta

clars els seus límits i que no es deixi envair. Ajudar-los a ser més resilents i més forts emocionalment. Però necessitem una feina transversal per donar una foto més fiable i clara, perquè les sectes s'aprofiten dels forats negres que hi ha a la societat. I sortir-ne... es pot fer de diverses maneres: que t'expulsin, que ja no puguis més i demanis ajuda, i també a través de familiars que demanin ajut per treure'n algú. Jo faig intervencions amb la família i amics per intentar treure una persona que està activament vinculada. Això no té res a veure amb segrestar les persones, com es feia als anys 60 amb les desprogramacions, sinó que es fa un treball en xarxa. Establim diàlegs en profunditat amb les persones i sempre els deixem la darrera decisió. Tenim un nivell d'èxit del 70%. L'objectiu es obrir més la ment de les persones, perquè les sectes la van tancant i la restricció de mires porta cap a la radicalització, i aquest és el punt frontissa que uneix el jihadisme amb les sectes.

Això dels gurus amb túnica...

Això ja està en desús, ara són gurus amb vestit i corbata, PowerPoint i convencions en hotels. Gent que mai diries que són una secta. ■